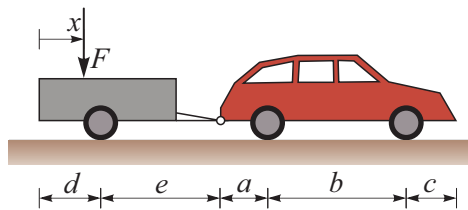

29. državno prvenstvo iz gradbene mehanike za 3. letnike 15. maj 2024

1. naloga

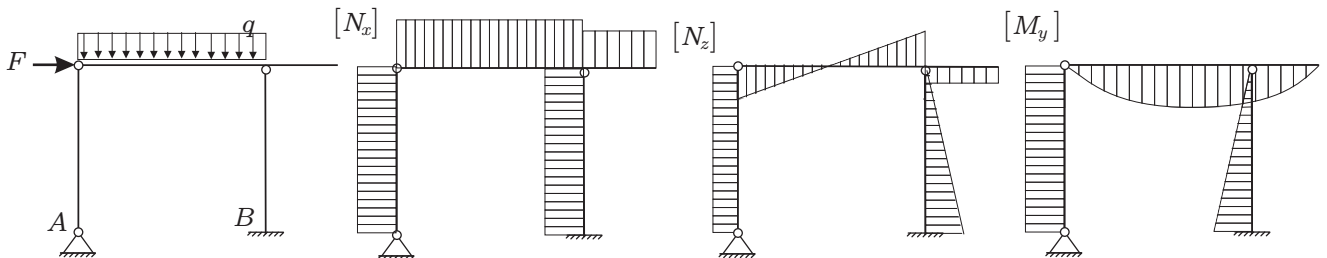
Na avto je priklopljena enoosna prikolica. Kot geometrijski model avta lahko izberete prostoležeči nosilec z obojestranskim previsom, njegovo lastno težo G pa lahko modelirate kot enakomerno razporejeno linijsko obtežbo. Koliko mora biti od zadnjega roba prikolice oddaljeno težišče tovora s težo F , da sila na sprednji osi avtomobila ne preseže 7.5 kN. Lastno težo prikolice zanemarite.

Podatki: $a = 0.5$ m, $b = 2.5$ m, $c = 1$ m, $d = 1$ m, $e = 1.5$ m, $G = 12$ kN, $F = 3.75$ kN.

2. naloga

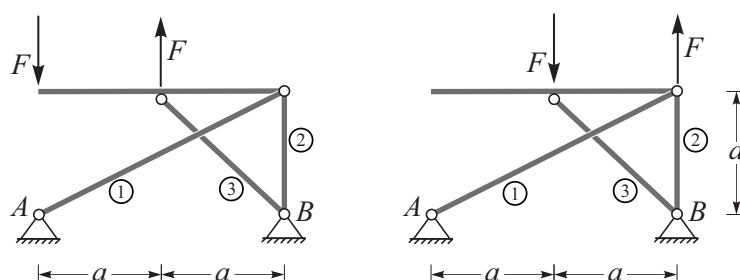
Janezek ima težave pri določanju diagramov notranjih sil. Njegovi diagrami so polni napak. Pomagaj Janezku in poišči (brez računanja) vse napake v spodnjih diagramih! Pomagaj si s pravili, ki jih najdeš na posebnem listu. Napake označi neposredno na diagramih, oštevilči in utemelji vsako posebej.

3. naloga

Izračunajte osne sile v palicah 1, 2 in 3 prikazane konstrukcije za oba obtežna primera. Ali so sile v palicah pri različni razporeditvi sil drugačne? Zakaj?

Podatki: $a = 3$ m, $F = 15$ kN.

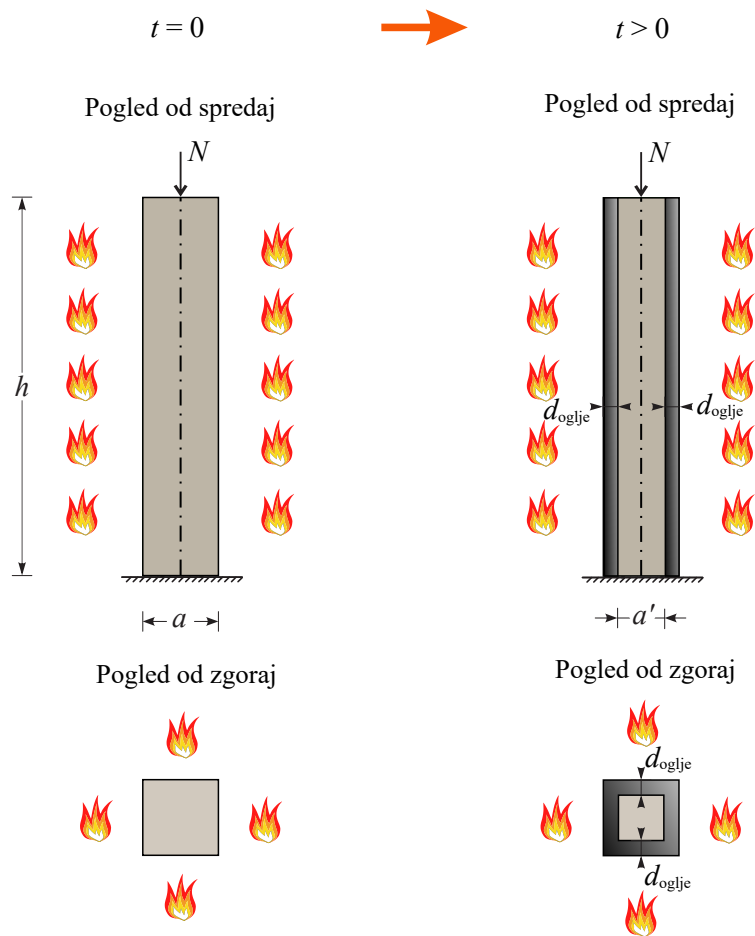

4. naloga

Lesen steber s kvadratnim prečnim prerezom $a \times a$ in z višino h je vpet v podlago kot prikazuje spodnja slika. Steber je na zgornjem robu centrično obtežen s silo N in izpostavljen požaru z vseh strani. Predpostavimo, da les ob izpostavljenosti požaru ogljeni s konstantno hitrostjo oglenenja $\beta = 0.7 \text{ mm/min}$. Debelina oglja prečnega prereza stebra pri poljubnem času t torej znaša $d_{\text{ogljje}} = \beta \cdot t$. Določite čas, pri katerem se steber ukloni. Eulerjeva kritična uklonska sila je definirana kot:

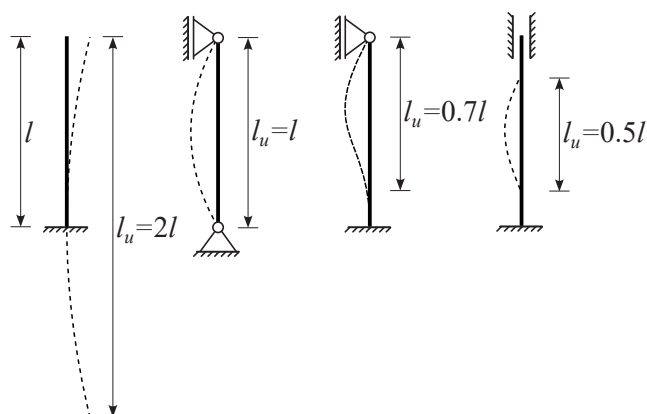
$$N_{cr} = \frac{\pi^2 E I}{l_u^2},$$

kjer je $I = a^4/12$ vztrajnostni moment kvadratnega prereza okrog obeh glavnih osi, E je modul elastičnosti, l_u uklonska dolžina stebra, a' pa je trenutna dolžina stranice kvadratnega prečnega prereza.

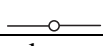
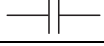
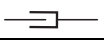
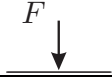
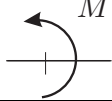
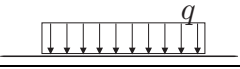

Podatki: $h = 2.5 \text{ m}$, $a = 20 \text{ cm}$, $N = 50 \text{ kN}$, $E = 1200 \text{ kN/cm}^2$.

Pomoč: Uklonske dolžine stebrov glede na način podpiranja:

PRAVILA (10 ZAPOVEDI) ZA DIAGRAME NOTRANJNH SIL

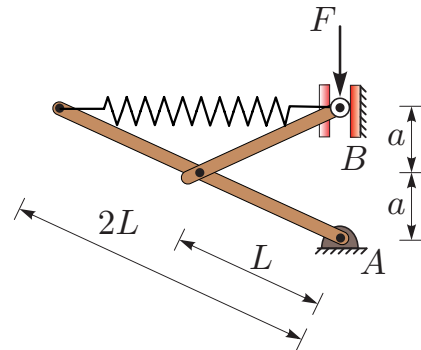
Zap. št.	KADAR JE:	MORA VELJATI:
Pravila, ki veljajo za celotno polje:		
1	obtežba le točkovna (NI porazdeljene obtežbe)	N_x je konstanten N_z je konstanten M_y je linearen (včasih tudi konstanten)
2	obtežba enakomerna v prečni smeri	N_z je linearen M_y je kvadratna funkcija
3	polje BREZ porazdeljene momentne obtežbe	$\frac{dM_y}{dx} = N_z$ kjer je $N_z = 0$, ima M_y ekstrem
4	element konstrukcije palica	$N_z = 0$ $M_y = 0$
Pravila, ki veljajo v značilnih točkah konstrukcije:		
5	v konstrukciji členek ali vrtljiva podpora in na tistem mestu ni obremenitve z momentom ali prečno silo 	$M_y = 0$ ni skoka prečne sile
6	v konstrukciji drsna vez ali drsna podpora v prečni smeri in na tistem mestu ni obremenitve v prečni smeri 	$N_z = 0$
7	v konstrukciji drsna vez ali drsna podpora v smeri osi in na tistem mestu ni obremenitve v smeri osi 	$N_x = 0$
8	v točki konstrukcije prečna točkovna sila kot obtežba ali reakcija 	N_z ima skok velikosti F M_y ima prelom, nima pa skoka
9	v točki konstrukcije točkovni moment kot obtežba ali reakcija 	N_z se ne spremeni M_y ima skok velikosti M
10	v točki se prične ali konča enakomerna porazdeljena prečna obtežba 	N_z in M_y sta zvezna (ni skokov) N_z se lomi M_y se ne lomi

29. državno prvenstvo iz gradbene mehanike za 4. letnike 15. maj 2024

1. naloga

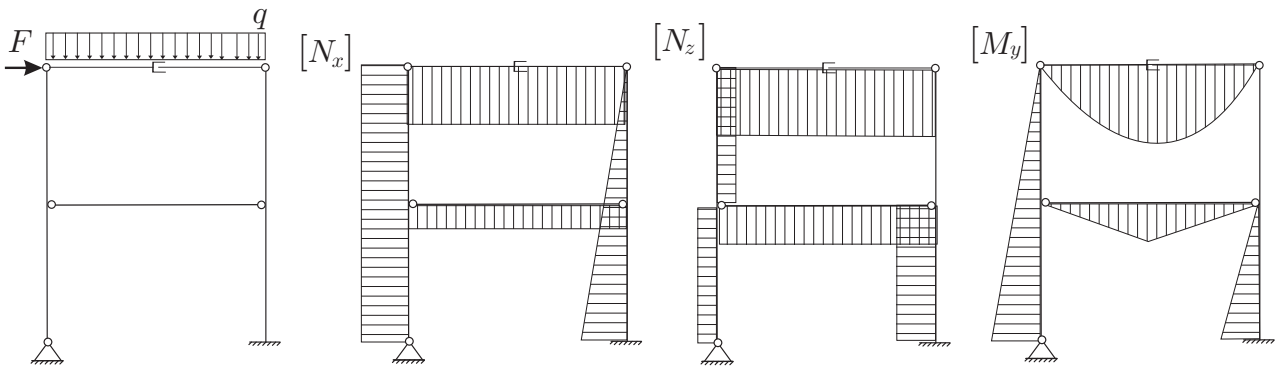
Konstrukcija na sliki je v ravnotežju! Določi notranjo silo v vzmeti in reakcije v podpori A!

Podatki: $L = 4$ m, $a = 2$ m, $F = 10$ kN.

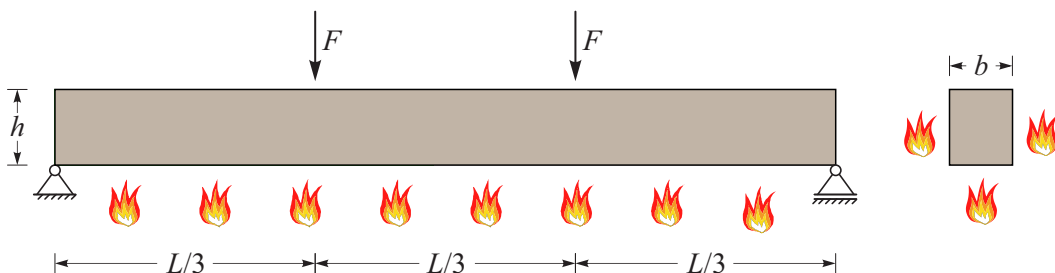
2. naloga

Janezek ima težave pri določanju diagramov notranjih sil. Njegovi diagrami so polni napak. Pomagaj Janezku in poišči (brez računanja) vse napake v spodnjih diagramih! Pomagaj si s pravili, ki jih najdeš na posebnem listu. Napake označi neposredno na diagramih, oštevilči in utemelji vsako posebej.

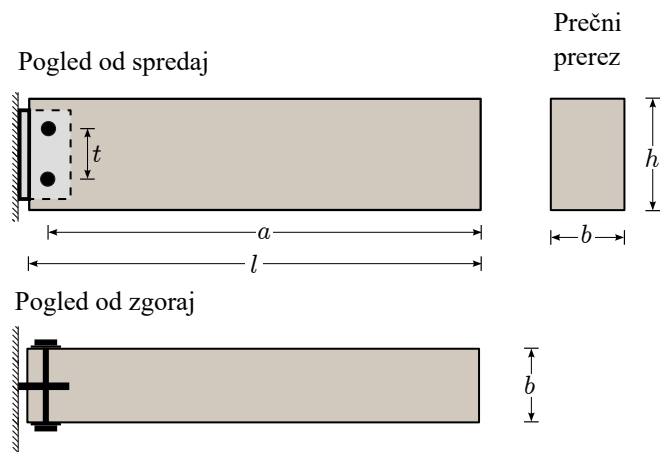
3. naloga

Leseni prostoležeči nosilec, dolžine $L = 3$ m s pravokotnim prečnim prerezom dimenzij $b/h = 0.2$ m/ 0.24 m, je obtežen z dvema točkovnima silama F . Hkrati je nosilec izpostavljen požarni obtežbi s treh strani, kot je prikazano na sliki. V analizi predpostavimo, da les ob izpostavljenosti požaru ogleni s konstantno hitrostjo oglenenja $\beta = 0.7$ mm/min, zoglenela plast pa ne prispeva k nosilnosti. Neogleneli del prečnega prereza ohrani pravokotno obliko in ostane polno nosilen z upogibno trdnostjo $f_{m,d} = 27$ MPa. Izračunajte največjo silo F , pri kateri nosilec ohrani nosilnost po 30 minutah trajanja požara. Največjo normalno napetost v prerezu računamo po enačbi $\sigma = M/W$, kjer je M upogibni moment, $W = bh^2/6$ pa je odpornostni moment, ki se med požarom manjša.

4. naloga

Lesen nosilec na sliki je z dvema vijakoma okroglega prečnega prereza s premerom d prek vezne pločevine pritrjen na steno. Vijaka sta razmaknjena za višino t . Nosilec je obtežen z lastno težo in na zgornji ploskvi z enakomerno linijsko porazdeljeno obtežbo snega s . Določite strižne napetosti v vijakih. V analizi upoštevajte, da vijaka obremenjuje le upogibni moment v prečnem prerezu nosilca na mestu vijakov, vpliv prečne sile lahko zanemarite.

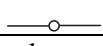
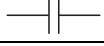
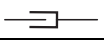
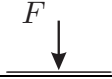

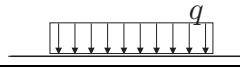
Podatki: $l = 4$ m, $a = 3.85$ m, $b = 20$ cm, $h = 30$ cm, $d = 20$ mm, $t = 15$ cm, gostota lesa: $\rho = 500$ kg/m³, obtežba snega: $s = 3$ kN/m.

Namig: Največja strižna napetost v vijaku je določena z enačbo

$$\tau = \frac{4}{3} \frac{Q}{A_{\text{stebła}}},$$

kjer je Q strižna sila, s katero je obremenjen prerez vijaka, $A_{\text{stebła}}$ pa ploščina prereza stebła vijaka. Pri določitvi obremenitve Q upoštevajte, da vijak prevzame strižno obremenitev v dveh prerezih.

PRAVILA (10 ZAPOVEDI) ZA DIAGRAME NOTRANJNH SIL

Zap. št.	KADAR JE:	MORA VELJATI:
Pravila, ki veljajo za celotno polje:		
1	obtežba le točkovna (NI porazdeljene obtežbe)	N_x je konstanten N_z je konstanten M_y je linearen (včasih tudi konstanten)
2	obtežba enakomerna v prečni smeri	N_z je linearen M_y je kvadratna funkcija
3	polje BREZ porazdeljene momentne obtežbe	$\frac{dM_y}{dx} = N_z$ kjer je $N_z = 0$, ima M_y ekstrem
4	element konstrukcije palica	$N_z = 0$ $M_y = 0$
Pravila, ki veljajo v značilnih točkah konstrukcije:		
5	v konstrukciji členek ali vrtljiva podpora in na tistem mestu ni obremenitve z momentom ali prečno silo 	$M_y = 0$ ni skoka prečne sile
6	v konstrukciji drsna vez ali drsna podpora v prečni smeri in na tistem mestu ni obremenitve v prečni smeri 	$N_z = 0$
7	v konstrukciji drsna vez ali drsna podpora v smeri osi in na tistem mestu ni obremenitve v smeri osi 	$N_x = 0$
8	v točki konstrukcije prečna točkovna sila kot obtežba ali reakcija 	N_z ima skok velikosti F M_y ima prelom, nima pa skoka
9	v točki konstrukcije točkovni moment kot obtežba ali reakcija 	N_z se ne spremeni M_y ima skok velikosti M
10	v točki se prične ali konča enakomerna porazdeljena prečna obtežba 	N_z in M_y sta zvezna (ni skokov) N_z se lomi M_y se ne lomi